

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

- ΓΙΟΥΓΚΕΡΜΑΝ

1) Πληροφορίες για τον συγγραφέα και το έργο του.

Ο Μ. Καραγάτσης (23 Ιουνίου 1908 – 14 Σεπτεμβρίου 1960) ήταν Έλληνας πεζογράφος, ένας από τους σημαντικότερους συγγραφείς της «Γενιάς του '30». Το πραγματικό του όνομα ήταν Δημήτριος Ροδόπουλος. Το ψευδώνυμο με το οποίο παρουσιαζόταν στο λογοτεχνικό κόσμο ήταν εμπνευσμένο από το δέντρο πελέα ή καραγάτσι στο εξοχικό της οικογένειάς του στη Ραψάνη της Θεσσαλίας, όπου περνούσε τα περισσότερα εφηβικά καλοκαίρια του. Γεννήθηκε στην Αθήνα, σε ένα γωνιακό σπίτι των οδών Ακαδημίας και Θεμιστοκλέους. Λόγω των συνεχών μετακινήσεων της οικογένειάς του κατοίκησε σε διάφορες πόλεις. Μετά την ολοκλήρωση της βασικής εκπαίδευσης γράφτηκε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Γκρενόμπλ, στη Γαλλία με σκοπό να σπουδάσει εμπορικά. Για οικονομικούς λόγους επέστρεψε στην Αθήνα, το 1925 και γράφτηκε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, απ' όπου αποφοίτησε το 1930 χωρίς όμως να δικηγορήσει ποτέ. Στο Πανεπιστήμιο είχε συμφοιτητές και άλλους λογοτέχνες, όπως τους Οδ. Ελύτη, Αγγ. Τερζάκη, Γ. Θεοτοκά. Στα εφηβικά του χρόνια είχε κάνει προσπάθειες να γράψει ποίηση, οι οποίες αποδείχθηκαν άκαρπες. Αφού, οι προσπάθειές του στην ποίηση δεν ευοδώθηκαν, γύρισε στην πεζογραφία. Ως πεζογράφος πρωτοεμφανίστηκε το 1927 με το διήγημα «Η κυρία Νίτσα», το οποίο υποβλήθηκε στο διαγωνισμό της Νέας Εστίας και πήρε τον 3ο έπαινο. Ήταν αυτοβιογραφικό διήγημα εμπνευσμένο από τον παιδικό του έρωτα για μια εικοσάχρονη δασκάλα του στο δημοτικό σχολείο στη Λάρισα.

Το πρώτο του μυθιστόρημα ήταν Ο συνταγματάρχης Λιάπκιν, το 1933. Μετά το πτυχίο Πολιτικών και Οικονομικών που παίρνει από το Πανεπιστήμιο, πιάνει δουλειά σαν υπάλληλος στην ασφαλιστική εταιρεία του αδερφού του Νίκου, στον Πειραιά. Το 1935 θα παντρευτεί τη ζωγράφο Νίκη Καρυστινάκη (μετέπειτα γνωστή ως Νίκη Καραγάτση, 1914–1986). Το 1936 δημοσιεύεται το μυθιστόρημα του Η χίμαιρα και στη κόρη που γεννιέται τον Οκτώβριο του 1936 δίνει το όνομα της ηρωίδας του βιβλίου, Μαρίνα.

2) Υπόθεση του έργου.

Ο Βασίλης Κάρλοβιτς Γιούγκερμαν είναι νόθος γιός μιας Φιλανδής αστής με εκφυλιστικές τάσεις και ενός Γάλλου τυχοδιώχτη. Έρχεται ως πρόσφυγας στην Ελλάδα μετά την επικράτηση της Οκτωβριανή Επανάσταση. Οι ύποπτες και εγκληματικές του δραστηριότητες από την προηγούμενή του ζωή, του εξασφάλισαν αρκετά καλή οικονομική βάση.

Ερχόμενος και εγκαθιστάμενος στον Πειραιά, επιδιώκει να αποκτήσει τις οικονομικές προϋποθέσεις που θα του επέτρεπαν να συνεχίσει την έκλυτη ζωή του με κάποια όμως κοινωνική καταξίωση. Αρχικά, προσπαθεί να εισχωρήσει στο λαθρεμπόριο ναρκωτικών, όμως διαπιστώνει ότι ο δρόμος είναι κλειστός και ύστερα στρέφεται στο χαρτοπαίγνιο μια και στο παρελθόν ήταν δυνατός τζογαδόρος. Γρήγορα συνειδητοποιεί πως σε αυτόν τον τομέα τα πράγματα δεν είναι εύκολα.

Παρά την επιτυχία στο χώρο της δουλειάς του, ο Γιούγκερμαν εξακολουθεί να είναι αχαλίνωτος στην προσωπική του ζωή. Διαλέγει τους φίλους του από τύπους του υπόκοσμου του Πειραιά, μεθάει και διασκεδάζει με γυναίκες του λιμανιού σε κακόφημα κέντρα.

Ένας ξαφνικός και σημαντικός σταθμός της ζωής του ήταν η γνωριμία του με το Μιχάλη Καραμάνο, διάσημο συγγραφέα και στενό συνεργάτη του στην τράπεζα. Ο Γιούγκερμαν τον καλεί σπίτι του, για να φάνε μαζί. Μετά από το φαγητό ανοίγουν συζήτηση γύρω από μια φράση ενός βιβλίου του Καραμάνου, κατά την οποία νοιώθει για πρώτη φορά ό,τι ξυπνούν μέσα του προβληματισμοί και πνευματικές αναζητήσεις.

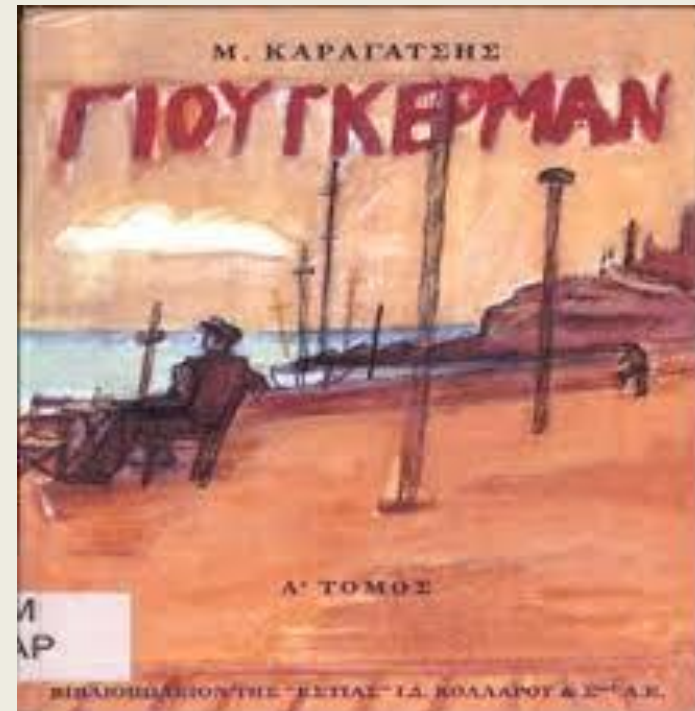
Μετά από λίγο γνωρίζει και την αληθινή αγάπη στο όνομα της Βούλας Παπαδέλη, μιας όμορφης κοπέλας από μια φτωχή μικροαστική οικογένεια. Εκείνη δέχεται πιέσεις από την οικογένειά της να παντρευτεί τον ψυχίατρο Γιώργο Μάζη, που η ίδια δεν θέλει πια. Προσπαθώντας να αποτρέψει το γάμο ή έστω να τον αναβάλει ζητά προθεσμία έξι μηνών από τον Μάνη για να του απαντήσει οριστικά και για να βλέπει σε αυτό το διάστημα το Γιούγκερμαν. Η ζωή της σε αυτό το διάστημα κυλάει βασανιστικά. Από τη μία έχει τις συνεχείς πιέσεις της οικογένειάς της, ενώ από την άλλη τις επίμονες και ενοχλητικές επισκέψεις του αρραβωνιαστικού της. Μόνη όαση και παρηγοριά είναι οι συναντήσεις της με τον αγαπημένο της όπου και αποφασίζει να του αποκαλύψει όλη την κατάσταση, καθώς και την απόφασή της να παντρευτεί τον αρραβωνιαστικό της. Ο Γιούγκερμαν αποφασίζει να τη ζητήσει σε γάμο, όμως τα πράγματα παίρνουν άλλη τροπή. Μετά από έναν φοβερά βίαιο καυγά με τους δικούς της κάνει αιμόπτυση και οι γιατροί ανακαλύπτουν ό,τι πάσχει από καλπάζουσα φυματίωση. Ένα μήνα αργότερα πεθαίνει. Ο θάνατός της συγκλονίζει το Γιούγκερμαν και σημαδεύει τη ζωή του.

Τον ίδιο καιρό ο Μιχάλης Καραμάνος, ο πολυαγαπημένος του φίλος, παραφρονεί και κλείνεται σε φρενοκομείο. Ο Γιούγκερμαν που έχει πια εκλεχθεί σε Γενικό Διευθυντή στη Τράπεζα, πηγαίνει στο Δρομοκαϊτσιο και τον επισκέπτεται. Η κατάσταση που αντικρίζει είναι οικτρή: αυτό το μεγάλο μυαλό, αυτός ο υπέροχος άνθρωπος έχει καταντήσει ένας σάρκινος όγκος με μια νεκρή ψυχή και άδειο μυαλό. Εκείνη τη στιγμή βρίσκεται σε βαθιά θλίψη και μελαγχολία, νιώθει την ανάγκη να κλάψει και τελικά ξεσπάει σε λυγμούς. Επιστρέφοντας με το αυτοκίνητό του στην Αθήνα και κοιτάζοντας τη θέα από ψηλά, διαπιστώνει πόσο ανόητο και μάταιο ήταν το ταξίδι των απολαύσεων που είχε επιδοθεί, ανακαλύπτει το αδιέξοδο της ζωής που έζησε και τώρα τελικά συνειδητοποιεί την αξία της φράσης από το βιβλίο του Καραμάνου: <<Η μοίρα των ανθρώπων είναι ο θάνατος>>.

3) Οι ήρωες και οι σχέσεις μεταξύ τους.

- Γιούγκερμαν-Καραμάνος.

Ο Γιούγκερμαν, αυτός, που νόμιζε ότι παντού είναι κυρίαρχος και ότι όλα τα εξουσιάζει, νιώθει αμήχανος και αδύναμος και ζητά τα φώτα του Καραμάνου για πολλά θέματα της ζωής. Μέσα του ξυπνά η ναρκωμένη πνευματικότητα και αναπτύσσει ποικίλους προβληματισμούς. Χωρίς απ' ευθείας κηρύγματα, περισσότερο με το ήθος του και την πειθαρχημένη στο καθήκον διαβίωσή του, ο Καραμάνος τον κάνει να συνειδητοποιήσει, για πρώτη φορά, πόσο μάταιη και κούφια είναι η έως τότε χωρίς ηθικές αρχές, πνευματικά ενδιαφέροντα και συναισθήματα ζωή του. Στο πέμπτο απόσπασμα έμμεσα ο συγγραφέας, μέσα από τις σκέψεις της Βούλας, φωτίζει περισσότερο την αλλαγή του ήρωά του.

- Γιούγκερμαν-Βούλα.

Αυτός ο άντρας με την ακόλαστη ζωή και τον ανικανοποίητο ερωτισμό δέχεται και επιζητά την αγνή από σωματική επαφή συντροφιά της Βούλας. Στο τελευταίο απόσπασμα ολοκληρώνεται η μεταστροφή του ήθους του. Συγκινείται βαθιά και ξεσπάει σε κλάμα μπροστά στην άθλια εικόνα του φίλου του, αυτός ο άλλοτε ανάλγητος άνθρωπος. Η σκληρότητα χάθηκε, ο ψυχικός του κόσμος γέμισε συμπόνια και ανθρωπιά. Ο αδίστακτος και άτρωτος συναισθηματικά Γιούγκερμαν εκδηλώνει μοναδική τρυφερότητα και γίνεται τελικά συμπαθής.

Η ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΗΜΑ

1) Πληροφορίες για τον συγγραφέα και το έργο του.

Ο Στέφανος-Κωνσταντίνος Θεοτόκης (13 Μαρτίου 1872 – 1 Ιουλίου 1923) ήταν Έλληνας συγγραφέας και μεταφραστής, σημαντικός εκπρόσωπος της Επτανησιακής Σχολής.

Ο Κωνσταντίνος Θεοτόκης, που γεννήθηκε στην Κέρκυρα, ήταν γόνος αριστοκρατικής οικογένειας, τα μέλη της οποίας ασχολήθηκαν με την πολιτική και τη διπλωματία ήδη από τον 14ο αι. Παρακολούθησε στο Παρίσι φιλολογία, μαθηματικά, ιατρική και χημεία, χωρίς ωστόσο να λάβει κανένα δίπλωμα. Εκτός όμως της γαλλικής γλώσσας σπούδασε αγγλική, γερμανική, ιταλική και λατινική, καθώς και σανσκριτική. Έτσι πολύγλωσσος από νεαρά ηλικία (γνώριζε ακόμη αρχαία περσικά, αρχαία ελληνικά και εβραϊκά[1]) ασχολήθηκε πέραν της πεζογραφίας με τη μετάφραση και την ποίηση

. Σε ηλικία 19 ετών έγραψε στη γαλλική το πρώτο του έργο, το «Η ζωή των ορέων», που δημοσιεύθηκε και από τον *Ερμή της Γαλλίας*. Την ίδια εποχή (συγκεκριμένα το 1887) εξέδωσε μία μελέτη για τον ηλεκτροχημικό τηλέγραφο και το επανδρωμένο (κυβερνούμενο) αερόστατο.

2) Υπόθεση του έργου.

Σε ένα προάστιο της Κέρκυρας, στις αρχές του αιώνα, ζει η οικογένεια της σιόρας Επιστήμης της Τρινκούλαινας, που αποτελείται από την ίδια, τον άντρα της και τα τέσσερα παιδιά τους. Οι φροντίδες για το σπίτι και τα παιδιά περνούν απ' τα χέρια της, καθώς ο άντρας της είναι μέθυσος και ανίκανος. Ένα πρωινό η σιόρα Επιστήμη παρέχει βοήθεια στον Αντρέα, νέο από χρεοκοπημένη αρχοντική οικογένεια, που κάνει λαθρεμπόριο ζάχαρης και τον κυνηγάει η αστυνομία. Τότε γίνεται η πρώτη επαφή του με την πιο όμορφη κόρη της ηρωίδας, τη Ρήνη, και ένα αμοιβαίο αίσθημα αρχίζει να αναπτύσσεται μεταξύ τους από εκείνη την ημέρα. Λίγες μέρες αργότερα ο Αντρέας συζητεί σε μια ταβέρνα με τους φίλους του πολιτικά. Η συζήτηση όμως σε λίγο στρέφεται στο θέμα του γάμου: ο Αντρέας βλέπει σαν τη μοναδική λύση, για να μην πουλήσει το σπίτι του, να παντρευτεί την πλούσια νύφη που του προξενεύουν. Έτσι, βρίσκεται ανάμεσα στο δίλημμα της οικονομικής σωτηρίας του και της αγάπης του. Μετά από λίγο καιρό, η Ρήνη βάζει κρυφά στο σπίτι τον Αντρέα, πράγμα που ήταν μεγάλη προσβολή την εποχή εκείνη. Η σιόρα Επιστήμη, μόλις το πληροφορείται καταφθάνει αναστατωμένη στο σπίτι, ο Αντρέας όμως την καθησυχάζει υποσχόμενος πως θα παντρευτεί την κόρη της, της ζητάει όμως προίκα, για να μη χάσει το σπίτι του.

Η μητέρα της Ρήνης και η ίδια, κλαίγοντας υποστηρίζουν πως δεν έχουν ανάγκη από προίκα και μπορούν να τα βγάλουν πέρα με τη δουλειά τους, αφού και οι δύο εργάζονται. Ο Αντρέας όμως επιμένει απορρίπτοντας το ποσό που του υπόσχεται μετά από μεγάλη πίεση η Τρινκούλαινα. Η Ρήνη παίρνει προς στιγμή το μέρος του Αντρέα, κινούμενη από την αγάπη της, η σιόρα Επιστήμη όμως είναι ανένδοτη. Ο διάλογος συνεχίζεται για αρκετή ώρα στο ίδιο μοτίβο και τελικά ο Αντρέας φεύγει, αφού υπόσχεται στη Ρήνη πως θα την παντρευτεί. Για να κερδίσει τα χρήματα που χρειάζεται, ο Αντρέας συνεχίζει το λαθρεμπόριο. Σε κάποιο ταξίδι του όμως μαθαίνει πως η Ρήνη ετοιμάζεται να παντρευτεί. Πηγαίνει στο σπίτι της, τη βρίσκει μόνη και την πείθει να τον ακολουθήσει. Ύστερα από λίγο η σιόρα Επιστήμη πηγαίνει να τους βρει. Ο Αντρέας υπόσχεται να παντρευτεί τη Ρήνη, χωρίς καμία απαίτηση για προίκα. Αλλά ο καιρός περνάει και η υπόσχεση του Αντρέα δεν πραγματοποιείται. Στο μεταξύ η Ρήνη έχει μείνει έγκυος, και ο Αντρέας πουλάει ψάρια στην αγορά, αφήνοντάς την μόνη στο σπίτι. Η σιόρα Επιστήμη βρίσκει μια μέρα τον Αντρέα την ώρα της δουλειάς του και του ζητάει να συζητήσουν. Εκείνος όμως δε δέχεται και τη διώχνει. Πάνω στην οργή και την απελπισία της αρπάζει ένα μαχαίρι και τον τραυματίζει ελαφρά στο μπράτσο. Την ώρα που την πιάνουν οι αστυνομικοί δίνει στον Αντρέα το κλειδί του κομού που φυλάει τα λεφτά στο σπίτι της και του λέει να τα πάρει όλα, με μόνο αντάλλαγμα να την υπερασπίσει στο δικαστήριο.

Ο Αντρέας, χαρούμενος, ξεχνάει το επιπόλαιο τραύμα του και τρέχει για το σπίτι του.

Δε βρίσκει όμως εκεί τη Ρήνη αλλά στο δικό της και της λέει με ενθουσιασμό τα νέα, περιμένοντας να χαρεί κι αυτή, μια που τώρα όλα τα προβλήματά τους λύνονται και μπορούν να παντρευτούν. Αναγγέλλει ακόμη στον πατέρα της πως την Κυριακή παντρεύεται την κόρη του και του δείχνει τα κλειδιά του κομού, λέγοντάς του ταυτόχρονα πως επιθυμία της σιόρας Επιστήμης είναι να του δώσει τα χίλια τάλαρα. Η Ρήνη όμως επεμβαίνει κλαίγοντας και λέει στον Αντρέα πως μετά από αυτή την συμπεριφορά του έσβησε η αγάπη της και δεν μπορεί να την ξαναγοράσει. Του δηλώνει ακόμη πως θα ξενιτευτεί και θα μεγαλώσει το παιδί της μόνη της, με τη δουλειά της. Αυτόν δε θέλει να τον ξαναδεί. Ο Αντρέας, βλέποντας τη αμετάπειστη, φεύγει από το σπίτι της βρίζοντας για μια ακόμη φορά το χρήμα, που στάθηκε η αιτία της δυστυχίας του.

3) Οι ήρωες και οι σχέσεις μεταξύ τους.

- Αντρέας-Ρήνη.

Ο Αντρέας, υπόδουλος του χρήματος και των οικονομικών του προβλημάτων, αφού γι' αυτόν πάνω απ' όλα έχει σημασία να ξεπληρώσει τα χρέη του πατέρα του και να αποκαταστήσει τα όνομα της οικογένειας. Στη συνέχεια βλέπουμε ότι γίνεται υπολογιστής και θυσιάζει τα ειλικρινή κατά τ' άλλα συναισθήματά του για τη Ρήνη στο βωμό του χρήματος, ιδιαίτερα όταν σκέφτεται ότι βαρύνει περισσότερο από τον έρωτά του η προίκα που διαθέτει η υποψήφια νύφη που του προτείνει ο θείος του. Όταν η σιόρα Επιστήμη στο τέλος του ζητά επιτακτικά να παντρευτεί τη Ρήνη γίνεται ψυχρός εκβιαστής και απαιτεί ακόμη και τραυματισμένους τα χίλια τάλαρα για να καταθέσει υπέρ της Επιστήμης και να παντρευτεί την έγκυο κόρη της.

- Αντρέας-Ρήνη.

Η Ρήνη, είναι το πιο τραγικό πρόσωπο του έργου, αφού είναι η μόνη που δεν γίνεται θύτης αλλά το θύμα όλων. Μια αγνή, αθώα κοπέλα που ερωτεύεται και δίνεται ολόψυχα στον Αντρέα. Δεν σκέφτεται ούτε στιγμή ότι μπορεί να την κοροϊδεύει ή να την εκμεταλλεύεται, αλλά θεωρεί ότι τα συναισθήματά του είναι ανάλογα με τα δικά της. Αυτός όμως τη στρέφει εναντίον της μητέρας της με την αιτιολογία – δικαιολογία ότι δήθεν υπερτερεί η αγάπη της σιόρας Επιστήμης για το χρήμα, πάνω από την οποία δε βάζει ούτε την ευτυχία του ίδιου του παιδιού της. Η αθωότητά της εγγίζει την αφέλεια, αφού δέχεται τον Αντρέα δίπλα της και πηγαίνει στο σπίτι του, όταν αυτός δείχνει να μη βιάζεται να την παντρευτεί κι ας την έχει αφήσει έγκυο.

- ΣΤΕΛΛΑ ΒΙΟΛΑΝΤΗ

1) Πληροφορίες για τον συγγραφέα και το έργο του.

Ο Γρηγόριος Ξενόπουλος (9 Δεκεμβρίου 1867 – 14 Ιανουαρίου 1951) ήταν Ζακυνθινός μυθιστοριογράφος, δημοσιογράφος και συγγραφέας θεατρικών έργων. Διετέλεσε αρχισυντάκτης στο θρυλικό πια περιοδικό *Η Διάπλασις των Παίδων* κατά την περίοδο 1896 - 1948. Κατά την αρχισυνταξία του Ξενόπουλου στο περιοδικό ήταν και ο βασικός του συντάκτης. Είναι χαρακτηριστική η υπογραφή του *Σας ασπάζομαι, Παίδων*, που χρησιμοποιούσε στις επιστολές που υποτίθεται έστελνε στο περιοδικό. Ήταν ο ιδρυτής και εκδότης του περιοδικού *Νέα Εστία*, το οποίο εκδίδεται ακόμα και σήμερα. Το 1931 έγινε ακαδημαϊκός. Μαζί με τους Παλαμά, Σικελιανό και Καζαντζάκη ίδρυσε την *Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών*, της οποίας ήταν και πρώτος πρόεδρος.

2) Υπόθεση του έργου.

Η ιστορία του διηγήματος εκτυλίσσεται στη Ζάκυνθο, όπου η 19χρονη Στέλλα Βιολάντη, κόρη του πλούσιου μεγαλέμπορα Παναγή Βιολάντη, γνωρίζει έναν γοητευτικό νέο, τον Χρηστάκη Ζαμάνο. Ο Ζαμάνος εργάζεται στο τηλεγραφείο κι έχει συνηθίσει χάρη στο καλό παρουσιαστικό του να κερδίζει εύκολα τη συμπάθεια και τον έρωτα των κοριτσιών του νησιού. Η Στέλλα, ωστόσο, δεν του δίνει σημασία.

Ένα βράδυ, μάλιστα, της δίνει ένα γράμμα με το οποίο της εξομολογείται τον έρωτά του. Η Στέλλα διαβάζοντας το γράμμα ξεγελιέται και θεωρεί πως ο Χρηστάκης την αγαπά πραγματικά. Περνά το βράδυ της ξάγρυπνη να σκέφτεται όλες τις προηγούμενες απόπειρές του να της δείξει το ενδιαφέρον του και πείθεται εν τέλει πως ο έρωτάς του είναι αληθινός. Του στέλνει, έτσι, κι εκείνη ένα σύντομο ερωτικό γράμμα. Ο Ζαμάνος ενθουσιάζεται με την απάντηση της Στέλλας, κι ακολουθώντας τη συμβουλή ενός Άγγλου φίλου του, πως δεν πρέπει να χάσει την ευκαιρία, αφού η κοπέλα είχε πολύ μεγάλη προίκα, αποφασίζει να στείλει επιστολή στον πατέρα της για να τη ζητήσει σε γάμο.

Ο πατέρας, όμως, της Στέλλας μόλις λαμβάνει τη σχετική επιστολή εξαγριώνεται με το θράσος του φτωχού υπαλλήλου.

Μόλις, ο Παναγής Βιολάντης, ο πατέρας της, υποψιάστηκε από το γράμμα του Ζαμάνου πως η κόρη του ενθάρρυνε αυτό το τόλμημα του νεαρού, θέλησε αμέσως να μάθει σε ποιο σημείο είχε εκτεθεί η οικογένειά του. Εμφανίστηκε έτσι υποκριτικά πρόσχαρος στο σπίτι του, δίνοντας στη Στέλλα την εντύπωση πως θα της επέτρεπε να παντρευτεί τον Χρηστάκη. Της ζητούσε, ωστόσο, επίμονα να του εξηγήσει πως έγινε η γνωριμία με τον νεαρό, κι όταν εκείνη του είπε πως του είχε στείλει γράμμα, τη χτύπησε, την κλείδωσε στο δωμάτιό της, κι έφυγε για να πάρει πίσω το γράμμα της κόρης του και να απειλήσει το Ζαμάνο, ώστε να μη μάθει ποτέ κανείς γι' αυτή την απρέπεια της Στέλλας.

Όσο η Στέλλα συνέχιζε να επιμένει στον έρωτά της για το Χρηστάκη Ζαμάνο τόσο περισσότερο εξοργιζόταν ο πατέρας της και τη χτυπούσε καθημερινά. Κι όταν η μητέρα της άφησε να εννοηθεί στον Παναγή πως η Στέλλα σκεφτόταν ακόμη και να φύγει από το σπίτι - κάτι που θα αποτελούσε ανήκουστη ατιμία για την οικογένειά τους- ο Παναγής Βιολάντης την έκλεισε σε μια σοφίτα. Έλαψε να τη χτυπά, αλλά πλέον της έδινε μόνο λίγο ψωμί και νερό, ίσα για να επιβιώσει, και κάθε φορά τη ρωτούσε αν είχε μετανιώσει. Η Στέλλα επέμενε στην απόφασή της, μα σιγά-σιγά από τον καημό της άρχισε να αρρωσταίνει. Σταμάτησε να τρώει το ψωμί και αναζητούσε μόνο το νερό για να δροσίσει το σώμα της που έκαιγε από τον πυρετό. Πολύ σύντομα εξασθένησε τόσο, που όταν ο πατέρας της ανέβηκε στη σοφίτα για να την ενημερώσει με άφθονη χαιρεκακία πως ο Ζαμάνος θα παντρευόταν μια άλλη, τη βρήκε νεκρή.

Η Στέλλα Βιολάντη πέθανε από τη στεναχώρια της, χωρίς ποτέ να μάθει την αλήθεια για το Χρηστάκη Ζαμάνο και για την κοπέλα που σκόπευε να παντρευτεί. Όπως γράφει ο αφηγητής «πέθανε με τη γλυκιά πλάνη πως κάποιος την είχε αγαπήσει».

3) Οι ήρωες και οι σχέσεις μεταξύ τους.

- Πατέρας-Κόρη.

Ο Παναγής Βιολάντης είναι ένας άνθρωπος δεσποτικός και αυταρχικός που θέλει να επιβάλλει την άποψή του σε όλους. οι αρχές του στηρίζονται στην τυφλή υπακοή, στην απόλυτη πειθαρχία των μελών της οικογένειας του. Η πεισματική του συμπεριφορά καθορίζεται από τον πληγωμένο του εγωισμό και από το φόβο μήπως χάσει την κοινωνική του υπόληψη.

Η Στέλλα Βιολάντη είναι ένας ελεύθερος άνθρωπος ,ο ηθικός, ο αληθινός, ο προοδευτικός που ορίζει απόλυτα τον εαυτό της .Έχει ισχυρή προσωπικότητα και το ήθος της διακρίνεται από ευγένεια, ευαισθησία, αποφασιστικότητα και ακεραιότητα. Αν και ξέρει ότι όλοι έχουν ευθυγραμμιστεί με τις εντολές του πατέρα ,εμμένει στις αρχές της ,δεν προδίδει την αγάπη της και τις αξίες της. Έχει υπερηφάνεια ,αξιοπρέπεια και πείσμα που υπαγορεύεται όμως από ψυχικό μεγαλείο, από ένα όραμα για μια αγνή, πιο ανθρώπινη και πιο αληθινή ζωή.

Οι σχέσεις τους χαρακτηρίζονται από ψυχρότητα και βία. Μέσα σε αυτές τις σχέσεις διαφαίνονται οι αντιθέσεις των χαρακτήρων τους, γιατί ενώ ο πατέρας της την κακοποιεί σωματικά, η Στέλλα αντιστέκεται σθεναρά.

- Μητέρα-Κόρη.

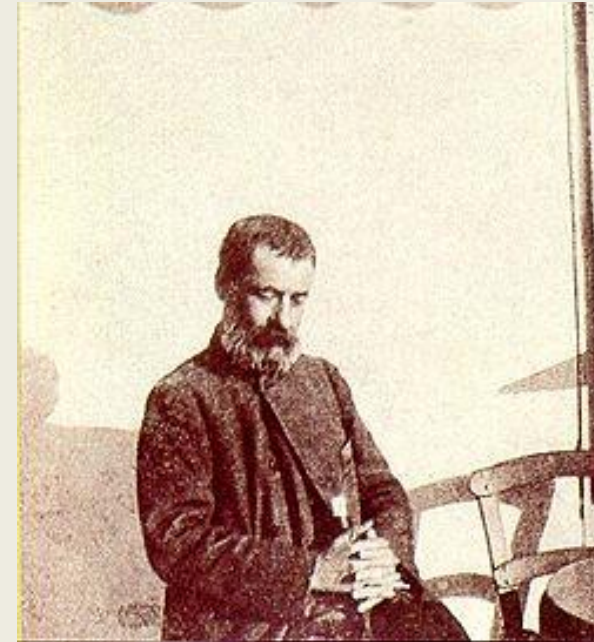
Η μητέρα είναι ένα άβουλο ον, χωρίς δική της προσωπικότητα, συμβιβασμένη, απόλυτα υποταγμένη στη θέληση του άνδρα της. Δέχεται αγόγγυστα την αυταρχική συμπεριφορά του Βιολάντη και υιοθετεί το πατριαρχικό πρότυπο που ορίζει την ύπαρξη τη δική της αλλά και όλης της οικογένειας. Αν και αγαπάει τη Στέλλα δε μπορεί να συνειδητοποιήσει τον ποιοτικά ανώτερο κόσμο της, το ψυχικό και ηθικό της μεγαλείο και να πιστέψει ότι μια γυναίκα μπορεί να αντιταχθεί στο ανδροκρατούμενο πνεύμα της εποχής.

Οι σχέσεις τους είναι απρόσωπες και τυπικές, ενώ θα μπορούσε να υπάρξει μία πιο εγκάρδια σχέση που θα εξομάλυνε την επικοινωνία τους.

- Η ΦΟΝΙΣΣΑ

1) Πληροφορίες για τον συγγραφέα και το έργο του.

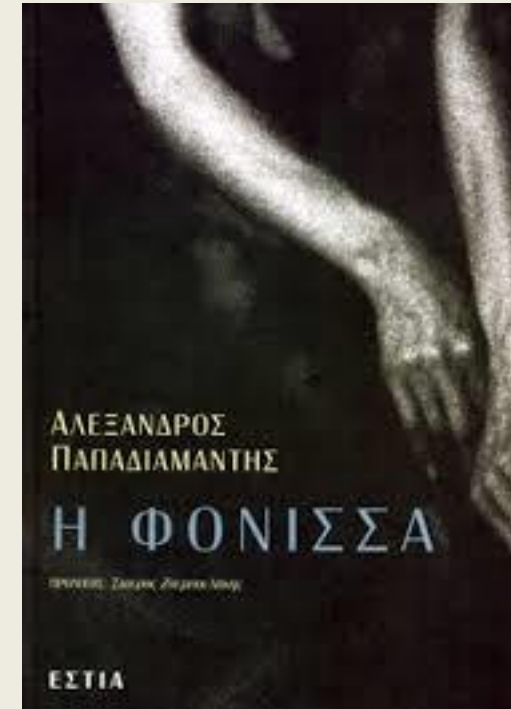
Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης (Σκιάθος, 4 Μαρτίου 1851 - Σκιάθος, 3 Ιανουαρίου 1911), «η κορυφή των κορυφών» κατά τον Κ. Π. Καβάφη, είναι ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες λογοτέχνες, γνωστός και ως «Ο άγιος των ελληνικών γραμμάτων». Έγραψε κυρίως διηγήματα, τα οποία κατέχουν περίοπτη θέση στη νεοελληνική λογοτεχνία. α πρώτα γράμματα τα έμαθε στο νησί του. Γράφτηκε στο Σχολαρχείο (1860), την τρίτη τάξη του οποίου όμως αναγκάστηκε να παρακολουθήσει στη Σκόπελο (1865), καθώς στη Σκιάθο είχε καταργηθεί. Η πορεία των γυμνασιακών του σπουδών πραγματοποιήθηκε επίσης μετ' εμποδίων, συνοδευόμενη από διαρκείς διακοπές εξαιτίας κυρίως της οικονομικής ανέχειας της οικογένειάς του. Αποφοίτησε από το Βαρβάκειο Γυμνάσιο της Αθήνας το 1874, ενώ είχε προηγηθεί περιπλάνησή του στα γυμνάσια της Χαλκίδας και του Πειραιά. Άρχισε από μαθητής να κερδίζει το ψωμί του με παραδόσεις και προγυμνάσεις μαθητών.

Το 1872 επισκέφτηκε το Άγιο Όρος μαζί με τον φίλο του Νικόλαο Διανέλο, όπου παρέμεινε οκτώ μήνες ως δόκιμος μοναχός.[3] Μη θεωρώντας τον εαυτό του άξιο να φέρει το «αγγελικό σχήμα», επέστρεψε στην Αθήνα και γράφτηκε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, όμως δεν ολοκλήρωσε τις σπουδές του. Το ότι δεν πήρε το δίπλωμά του στοίχισε στον πατέρα του, ο οποίος τον περίμενε να γυρίσει καθηγητής στο νησί και να βοηθήσει τις τέσσερις αδελφές του. Οι τρεις από αυτές παρέμειναν ανύπαντρες και του παραστάθηκαν με αφοσίωση σε όλες τις δύσκολες στιγμές του - όπως όταν, επί παραδείγματι, απογοητευμένος από τη ζωή της Αθήνας, αναζητούσε καταφύγιο στη Σκιάθο. Ωστόσο, επειδή οι οικονομικές του ανάγκες ήταν πολλές, σύντομα αναγκαζόταν να επιστρέψει στην Αθήνα.

2) Υπόθεση του έργου.

Η Φραγκογιαννού, μια ηλικιωμένη χήρα, καθισμένη δίπλα από την κούνια της νεογέννητης άρρωστης εγγονής της αναπολεί τη βασανισμένη και δύσκολη ζωή που έζησε σαν παιδί, σύζυγος και μητέρα και καταλήγει στην άποψη ότι η ζωή της γυναίκας είναι γεμάτη από βάσανα και ότι η γέννηση κοριτσιού προκαλεί μόνο δεινά στην οικογένειά του. Παρασυρόμενη από τις σκέψεις της αυτές σκοτώνει την εγγονή της, με το σκεπτικό ότι απαλλάσσει την κόρη της από το βάρος της, ενώ ο θάνατος θεωρείται φυσικός. Αρχικά νιώθει τύψεις για την πράξη της και αναζητά ένα σημάδι από το Θεό για να δει αν ήταν σωστή ή όχι. Τελικά της γίνεται εμμονή ότι πρέπει να απαλλάσσει τον κόσμο από μικρά κορίτσια, και στη συνέχεια γίνονται θύματά της δυο ακόμη κορίτσια, όμως πάλι κανείς δεν την υποψιάζεται. Ο θάνατος ενός κοριτσιού στον οποίο όμως δεν ενεπλάκει η ηρωίδα κάνει τους χωροφύλακες να την υποψιαστούν. Τότε αυτή καταφεύγει στα βουνά για να κρυφτεί, όπου σκοτώνει ακόμη ένα βρέφος. Όταν τελικά οι χωροφύλακες τη βρίσκουν αυτή πεθαίνει ανάμεσα σε ανθρώπινη και θεία δίκη, καθώς πριν την πιάσουν κατευθυνόταν σε ένα ερμητήριο για να εξομολογηθεί τις πράξεις της.

3) Οι σχέσεις των ηρώων μεταξύ τους.

- Φραγκογιαννού-Οικογένεια.

Η Φραγκογιαννού αναπολεί τις δυσκολίες που πέρασε για να μεγαλώσει τα παιδιά της και να προικίσει τις κόρες της και συλλογίζεται τα βάσανα που αντιμετωπίζουν όλοι οι φτωχοί γονείς που έχουν θυγατέρες. Αναρωτιέται μήπως οι άνθρωποι θα έπρεπε να βοηθούν το έργο του θανάτου, αντί να προσπαθούν να τον αποτρέψουν και μήπως αυτό θα ήταν πράξη θεάρεστη.

Οι γονείς της την πάντρεψαν με το Γιάννη το Φράγκο (από δω και η προσωνυμία της), άνθρωπο ανίκανο και άβουλο, και της έδωσαν ασήμαντη προίκα, ενώ κράτησαν για τον εαυτό τους και το γιό τους δύο νεόχτιστα σπίτια και τα καλύτερα κτήματα, καθώς και τα μετρητά τους, από τα οποία όμως η Χαδούλα κατόρθωσε να κλέψει μερικά. Μ'αυτά και τις οικονομίες της έχτισε ένα φτωχόσπιτο.

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΤΟΝ 19ο ΑΙΩΝΑ.

Η θέση της γυναίκας τον 19ο αιώνα ήταν πολύ υποβαθμισμένη και βασανιστική για αυτή, πράγμα που γίνεται αντιληπτό σε όλα τα παραπάνω κείμενα. Αναλάμβανε την ανατροφή των παιδιών, τις οικιακές και τις αγροτικές εργασίες χωρίς να αμείβεται. Επιπλέον, δεν συμμετείχε καθόλου στα κοινά, στα κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα. Συνεπώς, δεν μπορούσε να εκλεγεί και να εκλέξει. Δεν όριζε αυτή τη ζωή της και οι γονείς της πάντοτε της υποδείκνυαν ποιον θα παντρευτεί δίχως να ζητήσουν τη δική της γνώμη. Συμφωνούσε με όλα και υπάκουγε τυφλά στον πατέρα της και στον σύζυγό της. Επιπρόσθετα δεν λάμβανε εκπαίδευση και δεν μορφωνόταν αφού ήταν αφοσιωμένη και απασχολημένη με τις υποχρεωτικές της υπηρεσίες. Παρόλα αυτά σταδιακά από τις αρχές του 20ού αιώνα η θέση της γίνεται ολοένα και πιο ευνοϊκή για αυτή ώστε να φτάσουμε τελικά στη σημερινή εποχή που είναι σχεδόν ισάξια με αυτή του άνδρα, χωρίς τόσες πολλές υποχρεώσεις και με περισσότερα δικαιώματα.

ΟΜΑΔΑ 4: Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ.

Μαθητές:

- Κονιστή Ιωάννα
- Κοντομάνης Νίκος
- Λάμπου Εβίτα
- Μηνόπουλος Δημήτρης
- Μίχου Κωνσταντίνα